

Pardus

Ekin Meroğlu, ekin@pardus.org.tr

Ulusal Dağıtım Projesi
Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Enstitüsü
TÜBİTAK

3 Mayıs 2007

Neden?

Ana sözleşme

Pardus, UEKAE tarafından, bilişim okur-yazarlığına sahip bilgisayar kullanıcılarının temel masaüstü ihtiyaçlarını hedefleyerek; mevcut Linux dağıtımlarının üstün taraflarını kavram, mimari ya da kod olarak kullanan; otonom sisteme evrilebilecek bir yapılandırma çerçevesi ve araçları ile kurulum, yapılandırma ve kullanım kolaylığı sağlamak üzere geliştirilen bir GNU/Linux dağıtımıdır.

Neden?

- Ulusal bağımsızlık, güvenlik ve tasarruf amacıyla, kritik uygulamaların üzerinde çalışabileceği, açık ve standart bir veri yapısını destekleyen, güvenlik izlemesine imkan verecek şekilde kaynak kodu açık olan ve finansal yük oluşturmada yaygınlaştırılabilecek bir işletim sistemi
- Türkiye'nin bilgi teknolojileri konusundaki etkinliğinin katma değerli projelere yöneltilmesi, araştırma ve geliştirme ağırlıklı yüksek teknoloji üretimi
- Ülke gereklerine bağlı olarak teknolojik gelişmenin yönünü belirlemek, farklı alanların ağırlığını değiştirmek, söz konusu işletim sisteminin yol haritasına hakim olmak

Pardus 2007'ye doğru

- **2003:** Kavramsal hazırlık. "Neden?", "Nasıl?", "Kim ile?" sorularına yanıtlar
- **2003 sonu:** *"Dağıtım yapacağız"*
- **2004 ilk çeyrek:** Geliştirici ekibin toplanması
- **2004:** Teknik analiz ve alt yapının hazırlanması
- **2005 ilk çeyrek:** Pardus Çalışan CD (1 Şubat)
- **2005 sonu:** Pardus 1.0 (26 Aralık)
- **2006 sonu:** Pardus 2007 (18 Aralık)
- **2007 ilk çeyrek:** Pardus 2007.1 (16 Mart)
- **Yakında:** Pardus 2007.2
- **Uzakta:** Pardus 2008

Hedef Kitle

Ana Sözleşme'den...

.... bilişim okur-yazarlığına sahip bilgisayar kullanıcılarının temel masaüstü ihtiyaçlarını hedefleyerek ...

- Aslında herkes için...
  - Yeni bilgisayar kullanıcıları
  - Mevcut Windows kullanıcıları
  - Bir şekilde Linux ile tanışmış, fakat tatmin olmamış olanlar
  - Linux uzmanları, geliştiriciler
  - Uygulama geliştiricileri, entegratörler.

Geliştiriciler

- Çekirdek geliştiriciler
  - TUBİTAK / UEKAE bünyesinde çalışan tam / yarı zamanlı geliştiriciler
- Katkıcular
  - Paketçiler
  - Pardus proje katkıcuları
  - Yerelleştirme katkıcuları
  - Topluluk projelerinin yürütücüleri
- Kullanıcılar
  - Pardus'u tanıtmayı görev edinmiş,
  - Hata bulan, çözümü için uğraşan,
  - İyileştirme önerileri ile gelen,
  - Sadece şikayet eden :-) kullanıcılar.

Geliştiriciler

- Özgür yazılım geliştiricileri
  - Pardus'un yararlandığı/desteklediği özgür yazılım projelerinin geliştiricileri
  - Tüm yerelleştirme gönüllüleri
- Bilinen simalar, bilinen mecralar
  - Pardus deneyen, krtitik yazan, tanıtan, kullanan ÖY simaları
  - Belgelerde ve tartışmalarda Pardus atıfları
  - Pardus çözümlerinin tanınması
- Aktif destekçiler
  - Pardus temelli gönüllü projeler
  - Tanıtım kampanyaları

Nereden Başlasak?

- Özgür yazılım üretim süreci ile,
- Bir özgür yazılım ekosistemi kurmak ve
- Bilgi birikimi oluşturmak.
- Bu süreçte ürünümüzü ortaya çıkarmak

Nereden Başlasak?

- Dağıtım "*amorf*" bir yapı
- Doğru sorunları bulmak
- Doğru çözümler üretmek
- Mevcut bilgi birikimini doğru kullanabilmek

Nereden Başlasak?

- Önce, kısa bir süre için ikiye ayırdık
  - Harc İaleml Dağıtım
  - Dürtücü Teknolojiler
- Olabildiğince çok kaynağı "dışarıdan" kullandık

Nereden Başlasak?

- Pardus 1.0 sonrası en temel sorunlara odaklandık
  - Açılış altsistemi, servis yönetimi
  - Yönetim olabildiğince otomatik
  - Kullanıcılar için yönetim arayüzleri

Nereden Başlasak?

- Yeni projelere giriştik
  - MÜDÜR, daha çok görevde ÇOMAR
- Yeni teknolojileri araştırdık.
  - Güncel masaüstü teknolojileri entegre (hal, dbus, ntfs-3g...)

Ortak Akı Oluşturmak

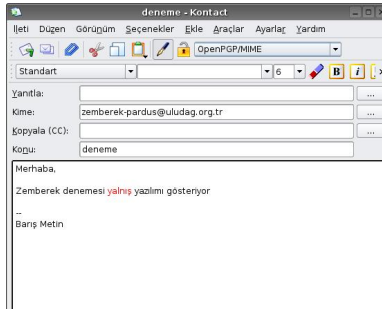
- Katkıcular ile büyüyen bir proje
- Bilgiyi dışarıya aktarmak
  - Belgeler
  - Açık tasarım
  - Kaynak kodlar her zaman erişilebilir
  - Tartışma ortamları; listeler, toplantılar, hata takip sistemi
  - Proje geliştirme süreci her türlü katkıya açık
- **Sancılı bir iş!**

Türkçe kullanmak istiyoruz

- Yerelleştirme çalışmaları
  - Uygulamalar Türkçe konuşmalı
  - Uygulamalar Türkçe ile sorunsuz çalışmalı.
- Bireysel çabalar
- Sesimizi, istediğimiz kadar, duyurmak için yeterli olmamışlardı
- Sorunları buluyor ve çözüm üretiyoruz
- Çözümlerimizi herkes ile paylaşıyoruz
  - Çözüm ana geliştiriciye iletiliyor
  - Çözüm Pardus tarafında sunuluyor

İmla denetimi

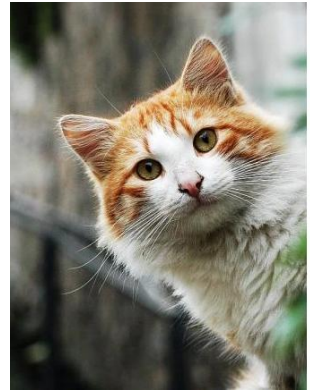
- Masaüstünde, her uygulamada Türkçe imla denetimi
- Türkçe yazabilmek, yazılanı okuyabilmek
- ı-l, i-İ harflerinin dönüşümleri yüzünden uygulama hatalarına takılmak
- Artık hayal değil ;)

PiSi

- *Packages Installed Successfully as Intended*
- "Paket yönetimi" yeni değil
- Doğru yapılması gereken bir işi doğru yap!
Gerekirse yeniden yap !
- Paket yönetimi dağıtım için **çok önemli**
- Parçaları bir araya getiren sistem

PiSi

- Daha kolay paket *yönetimi*
  - Geniş özellik kümesi, sorunsuz kurulum ve güncelleme
  - Grafikselsel, tam bir yönetim arayüzü
- Daha kolay paket *üretimi*
  - Standartlara uygun, basit paket tanımları
  - Genişletilebilir üzerine kolayca yeni uygulamalar eklenebilir bir sistem
  - Geliştiriciler zamanlarını paket *yapmaya* değil, paket sorunlarını *sorunlarını* çözmeye harcamalı

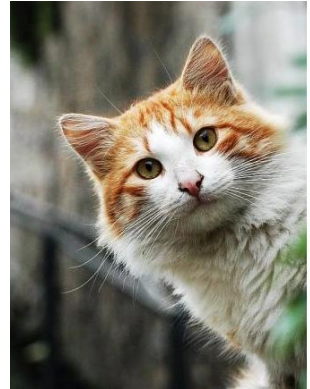
PiSi

- Yüksek seviyeli ve düşük seviyeli paket yönetim özellikleri
- Kaynak tabanlı ve ikili paket sistemlerinin iyi huyları
- Paketler XML dosyaları ve basit python betikleri ile ifade ediliyor
- Paketler bileşen ve kategoriler ile düzenleniyor
- Python ile yazılmış
- İkili paketler ZIP arşivi içinde LZMA sıkıştırması ile *çok küçük*

PiSi

- Hızlı, basit, mantıklı
- Paket yapmak, paket bakımı yapmak çok kolay
- Benzerlerinden kat ve kat daha ufak bir kod, fazlaca özellik

ÇOMAR

- Yeni bir yaklaşım
- *Herkes onu arıyor!*
- Sorunun doğru tarifi → Doğru çözüm

ÇOMAR

- Yapılandırma arayüzleri görev tabanlı olmalı
- Gündelik işler için komut satırı gerekmemeli
- *Herkes belge okumuyor*
- Bilgisayar kendi işini kendi yapmalı
- Uygulamalar bir arada çalışabilmeli

ÇOMAR

- Şu anda neler yapabiliyor
  - Basit ve hızlı, profil tabanlı ağ yapılandırması
  - Otomatik grafik arayüz yapılandırması
  - Açılış sistemi; **hızlı**, kolay
  - Kullanıcı ve kullanıcı hakları yönetimi
  - Yazılım kurulum ve güncelleme (PiSi ile birlikte)
- Önümüzdekiler
  - Sunucu yönetimi
  - Uzaktan yönetim
  - Güç Yönetimi

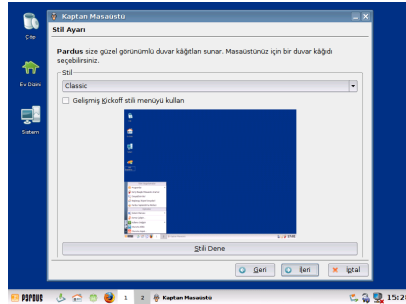
YALI

- Genel geçer bir çözüm
- Sade, basit : görev temelli, insan odaklı
- PiSi ve Çomar altyapısı
- Ufak ve hızlı
- *Herkes için kolay ve hızlı bir kurulum deneyimi*

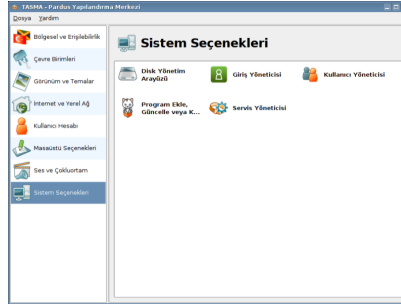

Kaptan

- Kullanıcının ilk gördüğü uygulama
- Kullanıcının masaüstü görüntüsünü, ağ ayarlarını, paket yöneticisi ile ilgili ayarları yaptığı uygulama
- Basit, sade ve amaca yönelik

TASMA

- Kullanıcının sisteme dair ayarları değiştirebildiği uygulama
- Bir kısmını KDE araçları diğer kısmını Pardus yapılandırma araçları oluşturuyor
- Basit, sade ve amaca yönelik

2007 Yenilikleri : Kullanıcının Hayatını Kolaylaştıralım

- 70 dil desteği (Türkçe, İngilizce, Almanca, Hollandaca ve İspanyolca kurulum)
- AppArmor güvenlik yazılımı
- Gelişmiş donanım tanıma sistemi (Müdür)
- Gelişmiş güç yönetimi (Suspend/Hibernate v.b.)
- Gelişmiş X yapılandırma aracı (Zorg)
- Güncel paketler/teknolojiler [bkz: AIGLX :)]
- Masaüstü arama yazılımları (Beagle/Kerry)
- Ntfs-3g ile NTFS disklerle yazma desteği
- Onlarca yeni oyun (Çok güzeller :P)
- Suse'nin gelişmiş Kickoff menüsü
- Xen, Qemu ve VirtualBox gibi sanal makina yazılımları

Sürüm Sonrası : Biraz da istatistik

- Pardus 2007 çıktıktan sonraki bir ayda :
  - 207.617 kişi web sayfalarımızı gezdi
  - 30.009 kişi Google'dan pardus diye aratarak,
  - 812 kişi ise “pardüs” diye aratarak bize gelmiş
- Yine bu zaman aralığında :
  - Pardus sunucularından 80.000 üzerinde
  - ÇOMÜ yansidan 13.166
  - Ulakbim yansidan 6.540
  - BitTorrent aracılığıyla 1.300 kişi Pardus 2007'yi indirdi.
  - Chip dergisi 55.000, PC Magazine 30.000, PC Net 35.000 adet dağıttı, EMO üyelerine 10.000 adet Pardus 2007 hediye etti.
  - Bir ayda 32.369 kişi PiSi aracılığıyla sunucularımızdan yazılım güncelledi

Sanal Ofis : www.pardus.org.tr

- E-posta listeleri.

<http://liste.pardus.org.tr>

- *gelistirici*, **-commits*, *duyuru*, *security* e-posta listeleri
- *pardus-kullanici* e-posta listesi - son derece aktif.
- Projelerin tartışma listeleri

- Hata takip sistemi

<http://hata.pardus.org.tr>

- Hem Pardus projeleri hem paketler deposundaki paketler için hata takip sistemi
- Kullanıcı için daha ağırsız bir hata bildirme uygulaması yolda..
- Yeni paket, iyileştirme ve yerelleştirme istekleri de bu sistemde.

Sanal Ofis : www.pardus.org.tr

- Wiki
<http://tr.pardus-wiki.org>
  - Tüm Pardus belgeleri Wiki'de.
  - Tüm geliştirici ve katkıcılar belgelerini wiki'de geliştiriyor
  - Ortak bir bilgi birikimi ilk amaç.
- Topluluk projeleri, topluluk portalı.
  - Tüm gönüllü topluluk projeleri için teknik altyapı ve ortak çatı sağlamak amaçlı.
  - Yakın gelecekte hizmete girecek.

Tüm Geliştirme Gözönünde

- SVN sürüm kontrol sistemi ile merkezi kod deposu
- Proje kapsamındaki her türlü kod, belge, sunum depolarda
  - Projenin tüm geçmişi svn günlüklerinde.
  - Birlikte geliştirmek için uygun ortam.
- Pardus paketleri için *devel*, *2007* ve *contrib* depoları
<https://svn.pardus.org.tr/pardus/>
- Pardus projeleri için *uludag* deposu
<https://svn.pardus.org.tr/uludag/>
  - Web gösterimi <http://svn.pardus.org.tr>
  - Tüm depolar commits e-posta listeleri
  - Tartışmalar için geliştirici e-posta listesi

Anında Sonuç : Derleme Çiftliği, İkili Paket Depoları

- İkili paket oluşturma : Otomatik ve çabuk, hatasız.
  - Şu anda *2007* ve *contrib* depoları
  - Yakın gelecekte *devel* deposu
- SVN ile entegre, benzerlerinden çok çok kısa bir Python uygulaması.
- Yüksek işlemci gücü, otomatize süreç, geliştiriciye anında ikili paket.
- İkili paket depoları
  - Pardus-2007 : Pardus 2007 için kararlı paketler
  - Pardus-2007-test : Pardus 2007 için test edilen paketler
  - Contrib : Pardus 2007 tabanlı contrib ikili deposu

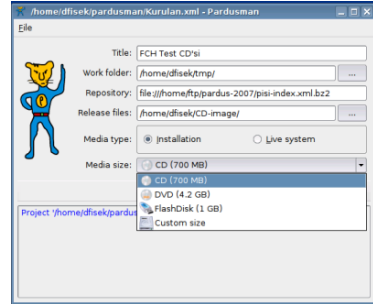

Anında Sonuç : Derleme Çiftliği, İkili Paket Depoları

- Pardus-2007 kararlı depo,
  - Şu an için resmi depoda 1466 kaynak paket,
  - bu paketlerden üretilmiş 1700 ikili paket içeriyor.
- Büyük oranda katkıcıların bakımını yaptığı contrib deposu,
  - Şu anda depoda 605 kaynak paket,
  - bu paketlerden üretilmiş 615 ikili paket içeriyor.
- Tüm depo ve paketçi bilgileri için
<http://paketler.pardus.org.tr/>

Anında Ürün : Pardusman ile Çok Kolay !

- Sürüm oluşturma / yayınlama sürecini büyük oranda kısaltıyor
- SVN, PiSi ve ÇOMAR altyapısı ile amaca yönelik dağıtım sürümleri hazırlıyor.
- Hem Kurulan CD, hem Çalışan CD : isterseniz çalışan USB disk, isterseniz Çalışan DVD !
- Zamanımızı CD hazırlayarak değil, test ederek kullanıyoruz.

Ne bilmek gerekiyor?

Ne yapmak istiyorsunuz?

Ne yapmak istediğinize bağlı olarak, bilmeniz gerekenler değişiyor.

Pardus'u Tanıtmak istiyorum

- Pardus'un hedeflerini ve tarihçesini öğrenin
- Pardus projelerini öğren, bilgi sahibi olun
- Daha önceki tanıtım sunumlarına göz atın

Pardus'u test etmek istiyorum

- Hata takip sistemine üye olun ve kullanmayı öğrenin
- Yayınlanan test sürümlerinden haberdar olmak için tartışma listelerini takip edin
- Pardus test paket deposunu kullanın, hataları bildirin

Yerelleştirme çalışmalarına destek olmak istiyorum

- Yerelleştirme gruplarına katılın
- Pardus "Türkçe" listesine üye olun
- Test ederek sistemdeki yerelleştirme sorunlarını bulun, raporlayın/düzeltilin

Paket geliştirmek istiyorum

- PiSi'nin kullandığı teknolojileri öğrenin; Python, XML
- PiSi mimari belgesini okuyun
- Merhaba PiSi belgesini okuyun
- Action API belgesine göz atın
- Subversion kullanmayı öğrenin
- Depodaki paket örneklerine göz atın
- Pardus "paketler" listesine üye olun
- Depo politikası belgesini okuyun

Pardus projelerini/teknolojilerini geliştirmek istiyorum

- Yeni geliştirici belgesini okuyun
- Hata takip sistemini kullanmayı öğrenin
- Subversion kullanmayı öğrenin
- "uludag-commits" ve "paketler-commits" listelerine üye olun
- Dışine göre bir proje bulmak için projeleri inceleyin
- Destek bekleyen projeleri arayıp sorun
- Açık hatalardan başlamak iyi bir fikirdir

Projemi Pardus'a eklemek istiyorum

- Tartışma listelerine üye olun
- Projenizi tanıttın ve nasıl faydalı olabileceğini anlatın
- Hem kullanıcıları hem de geliştiricileri ikna edin
- Kolay gelsin :-P

Sorular, Öneriler, Sohbet

İLETİŞİM

- E-Posta: bilgi@pardus.org.tr
- Web: <http://www.pardus.org.tr>
- E-Posta Listeleri: <http://liste.uludag.org.tr/mailman/listinfo>
- SVN Depoları: <http://svn.pardus.org.tr/>